

Godbiter

Kort og godt om IT-produkter og -teknologier vi finner spesielt interessante – smått og stort, gratis eller kommersielt. Nykommere på markedet og produkter vi har testet eller evaluert blir prioritert i den forbindelse, ved siden av produkter relatert til artikler i denne eller tidligere utgaver.

CrossOver: Windows-applikasjoner på Linux

Vår revisitasjon av WINE i forrige utgave forårsaket som vanlig en rekke tilbakemeldinger, kommentarer og spørsmål fra leserhold: Erfaringer, problemer, forslag og ikke minst suksesshistorier. Et av verktøyene som kom på banen i den sammenheng, var CrossOver fra amerikanske CodeWeavers Inc., som på mange måter tar over der Corel slapp – for tre år siden.

Vi har tidligere diskutert Corels WordPerfect Office, som i sin helhet er basert på WINE (se Mellvik-Rapporten nr. 55). Riktignok hadde vi kommentarer omkring ytelsen, men selv denne ble akseptabel med dagens gjennomsnittlige klientutstyr.

3 år har passert siden Corel gjorde sitt fremstøt, som ikke lyktes. WordPerfect Office 2000 for Linux er borte fra markedet, og ingen ting indikerer at den kommer tilbake. Interessen var for liten, kostnadene for høye og selskapet har problemer nok som det er. Med Microsoft tungt inne på eiersiden er det naturlig at fokus har flyttet seg til områder som er mindre truende for Gates' lommebok.

Ikke minst på denne bakgrunn er nykommeren CrossOver interessant: Med WINE som utgangspunkt, sørger produktet for å gjøre hverdagen for Linux-brukere mer kompatibel med en Windows-dominert verden. Etter grunn-installasjonen får vi frem en meny som tilbyr oss å laste ned og installere en betydelig samling fritt tilgjengelige 'dokumentvisere' og fonter: Microsofts Media Player, visningsprogrammer for dokumenter i Word, Excel og Power Point, Real Player, ShockWave, QuickTime – og flere. Samtidig 'kobles' programmene – eller PLUGINS, som de kalles, til riktige filformater i systemet, slik at bruken av dem blir like automatisk (pek og klikk) som vi er vant med fra Windows. Klossete? Ekstra arbeid? Det kommer an på øynene som ser: Operasjonen er i realiteten den samme under Windows, om enn langt mindre synlig. Dessuten – dette er en éngangsoperasjon. Går alt som det skal, er resten automatisk.

Hovedpoenget er hvordan det hele fungerer i praksis: Installasjonen går relativt knirkefritt. Kun ShockWave feiler å installere på vårt system, og årsaken ser ut til å ha med det faktum at gode, gamle Netscape 4.78 (som følger med i grunnpakken fra CodeWeavers) ikke er komfortabel med å være bak vår PROXY og/eller vår NAT-brannmur. Slike problemer har vi sett tidligere – under ulike varianter av Windows, og kan vanskelig tilskrives CrossOver.

Vi får også muligheten til å installere andre programmer under samme rammeverk, hvilket i noen tilfeller går uten komplikasjoner, mens vi i andre må inn med manuelle intervensjoner som krever kunnskap om hvordan WINE fungerer. Installasjon av Adobe FrameMaker og Microsoft Word går knirkefritt, og begge fungerer som forventet – med den reservasjon at fonter vi ofte bruker ikke er umiddelbart tilgjengelige. Vi starter en nettleser (Netscape), går til CNN.com, ber om å få de siste nyhetene i Windows Media format – og vips, så er Windows

Media Player i gang. QuickTime fungerer tilsvarende fint, med lyd og bilde nøyaktig som under Windows.

Som plattform for å gjøre standard Windows-applikasjoner tilgjengelige under Linux, fungerer med andre ord CrossOver godt – vesentlig bedre enn noe annet verktøy vi har sett til dags dato.

Medaljens bakside er at CrossOver – i motsetning til WINE, som den er basert på, ikke er gratis. Prisen for en énbruker-lisens er USD 25, og leverandøren argumenterer med at selv om fundamentet er fri programvare, er overbygningen vel verdt beløpet. Samtidig er det et faktum at nettopp CodeWeavers er blant de viktigste bidragsyterne til videre utvikling av WINE. De fremstiller derfor avgiften som 'et bidrag til videreutvikling av fri programvare'.

Vi kan ha synspunkter på dette, men for en 'Linux Desktop' bruker, er det liten tvil om at CrossOver er vel verdt sine 25 dollar: Verktøyet sparer mye tid i forhold til å installere WINE med tilsvarende funksjonalitet selv, og legger samtidig forholdene til rette for videre installasjon av Windows-pakker under Linux.

CrossOver er et verktøy som for første gang gjør WINE-teknologien tilgjengelig for et bredere publikum. Det er gode nyheter for hvem som helst: Er vi svorne brukere, gjør konkurransen godt, og er vi Linux-brukere, øker vår uavhengighet i forhold til andre plattformer. [Vi kommer tilbake til dette temaet i artikkelen "Ryggesløshet og selvtekt i IT-markedet" i neste utgave av Mellvik-Rapporten, se baksiden for detaljer].

ZoneAlarm Pro 3

ZoneAlarm er Internettets mest populære personlige brannmur – ikke bare fordi den er gratis for privatpersoner, men på grunn av sine glimrende egenskaper. Produktet har en storebror – ZoneAlarm Pro – med bredere funksjonalitet og enklere drift, som selges på alminnelige betingelser for ca. USD 50. ZoneAlarm Pro har høstet en rekke priser fra internasjonale publikasjoner i sikkerhets- og PC-segmentene, og foreligger i disse dager i ny utgave, som igjen får kritikerne til å gå av skafet i entusiasme. Tøffe utfordringer for konkurrentene, med Symantec i spissen, og gode nyheter for en hel verden som trenger enkle, forståelige verktøy og god sikkerhet. Blant annet får vi muligheten til å blokkere såkalte POP-UP annonser og andre former for tidkrevende annonsering.

I kjølvannet av suksessen har det dukket opp interessante tilleggsprodukter som bidrar til å øke den praktiske verdien av ZoneAlarm ytterligere. Et par av disse er spesielt interessante – ikke minst i lys av vår fokusering på INTRUSION DETECTION her i Mellvik-Rapporten: **VISUALZONE** REPORT UTILITY er – som navnet sier – en rapportgenerator, et verktøy som analyserer loggfilene fra ZoneAlarm for blant annet å avdekke innbrudd og generere oversikter over hvor angrepene kommer fra.

En annen er **CLEARZONE** REPORT UTILITY, som tar for seg mange av de samme oppgavene, men med en litt annen fokusering. Blant annet kan verktøyet automatisk sende epost-meldinger til vår ISP om innbruddsforsøk.

Vi kommer tilbake til praktiske erfaringer med den nye utgaven av ZoneAlarm og tilleggsproduktene til sommeren.

ThinkFree Office

Ingen gratis lunsj

Suns StarOffice har så langt vært gratis tilgjengelig for nedlasting via Internettet. Fra og med versjon 6, som kommer på markedet i disse dager, er det imidlertid slutt på festen. Den nye versjonen vil koste 'noe', men Sun har fortsatt ikke bestemt seg for hvor mye. Forandringen er ikke urimelig, og kan sågar være fordelaktig for StarOffices posisjon i markedet i og med at mange store organisasjoner vegrer seg for å ta i bruk produkter som ikke koster penger.

En fritt tilgjengelig open source utgave av StarOffice, under navnet OpenOffice [www.openoffice.org] forblir imidlertid gratis. Hva forskjellen mellom de to blir, utover support og tilgang til kommersielle tilleggsprodukter som databasen Adabas, er så langt uklart, og et forhold vi kommer tilbake til i 2. halvår.

Florerer gjør de kanskje ikke, men vi har sett et betydelig antall av dem i løpet av de siste 5 årene: Office-kloner er neppe et godt navn, men beskrivende er det – en samling verktøy med funksjonalitet og egenskaper omtrent tilsvarende Microsoft Office. Suns StarOffice har vi vært innom ved flere anledninger, og står frem som den viktigste utfordrer for Microsoft – på alle punkter. Med dekning for både Linux/Intel og Solaris/Sparc i tillegg til Windows, henvender StarOffice seg dessuten til et voksende segment der Microsoft ikke er tilstede. Sist, men ikke minst har vi erfart at dokument-kompatibiliteten mellom Office og StarOffice etterhvert er blitt meget god. Dette er selve katalysatoren for å komme til orde i et segment som til de grader er dominert av én aktør. Og nettopp her er det vi finner de største svakhetene hos andre aktører i segmentet.

ThinkFree Office [www.thinkfree.com] er en nykommer i dette selskapet, og plukker på sett og vis opp tråden der Corel slapp – i 1997: Produktet er i sin helhet skrevet i Java, og rimelig portabelt:¹² Det kjører innenfor rammene av vår nettleser – på de fleste kjente plattformer, og fungerer – så langt våre tester har kunnet avsløre – meget tilfredsstillende. Installasjon og bruk er enkel, effektiviteten er tilfredsstillende – ikke minst takket være prosessorer i gigahertz-lassen,¹³ og stabiliteten er god. En MS-Office bruker vil umiddelbart kjenne seg igjen i brukergrensesnittet, og funksjonaliteten er tilstrekkelig lik 'originalen' til at produktet kan kalles en klon (tekstbehandling, regneark, presentasjoner).

ThinkFree Office leser Microsoft-formatene direkte – med rimelig pålitelighet for enkle dokumenter. Nettopp her opplever vi at det svikter for de fleste kloner, og ThinkFree er intet unntak: Det skal få spesialiteter til i Word-filene før resultatet blir temmelig obskurt. Samtidig er fordelene lette å få øye på: Hele pakken opp-tar rundt 12 MB diskplass, i motsetning til flere hundre for MS Office. Likeledes er prisen moderat – ikke gratis, slik navnet kan indikere, men USD 50 per bruker per år for små kvanta. Og sist, men ikke minst er lisensbetingelsene attraktive: Vi kan laste ned og bruke så mange kopier vi vil – på alle våre personlige maskiner, omtrent som tilfellet var for MS Office i 'gamle dager'.

Norsk språkdrakt ligger ikke i kortene for ThinkFree Office, men for de fleste brukere av den engelske utgaven vil produktet eliminere behovet for kostbare husmannslisenser fra Microsoft.

[Andre interessante Office-kloner er å finne på følgende adresser: www.koffice.org, www.gnome.org, www.hancom.com/en, www.gobe.com.]

12 Drømmen om virkelig portable applikasjoner fundamentert på Java ble behørig torpedert av Microsoft i siste halvdel av 90-tallet. Verken juridiske kjennelser eller moralske fordømmelser har maktet å fjerne inkompatibilitetene som ble introdusert. For ThinkFree Offices vedkommende betyr det at Linux-versjonen henger etter Windows og Mac, som har høyere prioritet i utviklingen.

13 ThinkFree Office fungerer problemfritt på systemer fra ca. 400 MHz og oppover, og krever rikelig hukommelse (128 MB+).

ZOPE: Rammeverk for Web-tjenester

Tiden er forlenget ute for manuelt styrte Web-tjenester. Dokumentene er for mange, forandringene for hyppige, sammenhengene for kompliserte og kravene for store til at pålitelige og profesjonelle Web-tjenester kan holdes i drift uten et effektivt rammeverk: Verktøy som hjelper oss å holde styr på innhold, form, tilpasninger, oppdateringer og så videre. Vi er allerede langt ute i 2. generasjon av spesialverktøy for nettopp slike oppgaver, men resultatene er langt fra oppløftende. De er ofte kostbare, tunge, krevende og stive – i den forstand at de setter snevre grenser for hva som kan gjøres og hvordan.

Likeledes har vi ulike behov, volumer og krav: Spennvidden er stor fra en Internett-bank via en avis med oppdateringer hvert 5. minutt, til en produsent av varmeovner eller matvarer, som primært skal informere markedet om sine produkter.

Blant innslagene i dette segmentet finner vi – naturlig nok – også innslag fra Open Source leiren. Med løpende og solid støtte fra en kommersiell organisasjon, hører ZOPE riktignok til unntakene i denne kategorien, og forbindelsen til Zope Corporation er utelukkende positiv.

Utover å være fritt tilgjengelig i kildekode, og skrevet i det Java-lignende objekt-orienterte språket Python,¹⁴ er ZOPE blant de mest populære og utbredte verktøyene i sitt slag på markedet. Fra norske Pepco as med 10 ansatte, til den amerikanske marinen er behov og spennvidde formidabel, mens ZOPE er fellesnevneren: Et rammeverk for utvikling og drift av Web-tjenester, et grensesnitt for administrasjon av såvel tjenester som innhold, et verktøy for Web-basert samarbeid, en objekt-database – og vi har fortsatt kun berørt de mest synlige egenskapene. Grensesnittene er modne og produktets opprinnelse som kommersielt verktøy synes: Her har det ligget bevisst design og bred erfaring til grunn for utviklingen.

Forbindelsen mellom ZOPE som verktøy og Zope Corporation er den at verktøyet er selve grunnlaget for selskapets virksomhet – tjenester, opplæring, utviklingsprosjekter og mer. Mens ZOPE i lang tid har vært et Open Source prosjekt, har bidragene fra selskapet hele veien vært uvurderlige.

I takt med stigende popularitet, spesielt i store organisasjoner, har ZOPE fått voksende oppmerksomhet i fagpressen det siste året. Produktet representerer et alternativ som ikke kan ignoreres når verktøy for administrasjon, drifting og innholdsstyring av Web-tjenester skal evalueres.

¹⁴ Python er også et Open Source prosjekt – en meget populær plattform for avansert applikasjonsutvikling, tilgjengelig på praktisk talt alt som kan tenkes av system- og applikasjonsplattformer. [www.python.org]

Sikker epost: SIGABA

Vår gjennomgang av løsningsalternativer for sikker epost er kommet til SIGABA¹⁵ – et orientalsk preget navn som slett ikke gir assosiasjoner i retning av verken epost eller sikkerhet. For spesielt interesserte er imidlertid koblingen på plass: Den originale Sigaba var en mekanisk (skrivemaskin-lignende) krypteringsmaskin som ble brukt av amerikanerne under andre verdenskrig.

Med sine 2 år er selskapet for en nykommer å regne, men har like fullt rukket å gjøre seg positivt bemerket i segmentet. Målsettingene er naturlig nok til forveksling like de vi har sett hos konkurrentene: Enkelhet, tilgjengelighet, autentisering og sikring av innhold. Likeledes legger selskapet stor vekt på integrasjon med eksisterende løsninger: Brukere skal kunne sende og motta sikker, autentisert epost uansett hvor de er og hva de benytter av utstyr og programvare. Ingen sensasjoner – tvert imot: Vi kjenner oss igjen. Spørsmålet er hvordan?

Erfaring gir oss moderate forventninger: Det er vel og bra å legge vekt på enkelhet, faktisk en forutsetning for å lykkes. På den andre siden vet vi at dersom sikker epost var enkelt, ville den finnes overalt. SIGABAs MAIL GATEWAY er et programvareprodukt som installeres mellom 'postkontoret' og den eksterne brannmuren i brukerorganisasjonen. MAIL GATEWAY består av to deler: Selve portneren som utfører kontroll- og sikringsarbeidet, og en nøkkel-tjener som administrerer hemmelighetene. Så langt ligner løsningen på tradisjonelle – og mislykkede – løsninger: Proprietær, sikker og ubrukkelig. Og her kommer selskapets CLAIM TO FAME, som det heter: Java-baserte moduler som mer eller mindre automatisk kobler seg til brukerens epost-klient, og støtte for Windows, Linux og Solaris på tjenersiden.

I praksis betyr det at interne brukere – på innsiden av nettverket, med tilgang til høy båndbredde, automatisk laster ned en Java-basert modul som sømløst integrerer seg med epost-programmet, og sørger for kryptering/dekryptering og autentisering. Brukerne kan også ta med seg løsningen ut, og installere Sigaba-modulen i tilknytning til en Hotmail- eller Yahoo-konto. For eksterne mottakere som ikke har direkte tilgang til Sigabas løsning, er metoden den samme som vi har sett for andre produkter: Aksess til sikrede meldinger via nettleseren.

Den korte oppsummeringen er med andre ord at Sigaba føyer seg i rekken av løsninger som baserer seg på Web-mail for 'tilfeldige' brukere. Produktet blir dermed i teknisk forstand sammenlignbart med konkurrentene, og andre faktorer blir utslagsgivende for hvilken løsning som er mest attraktiv: Effektivitet, kostnader, reell sikkerhet (mekanismer, nøkkeladministrasjon, algoritmer), sertifisering, enkelhet i praktisk bruk – og så videre. Sigaba er unik i sin brede støtte på klientsiden, sin vekt på usynlighet overfor brukerne og ikke minst bruken av automatiske funksjoner for å velge krypteringsgrad: Gjennom analyser av innholdet i utgående meldinger kan Sigaba automatisk introdusere sikring eller blokkering av for eksempel finansrapporter, journaler, dokumenter med kredittkortinformasjon eller annen personinformasjon, forskningsdata eller usømmelig

¹⁵ Gjennomgangen startet i nr. 90 (side 28), fortsatte i nr. 91 (ZixMail) og 93 (HushMail), og avsluttes med Tumbleweed i nr. 95.

språkbruk. Samme filtreringsmekanismer benyttes i forbindelse med viruskanning, der virussignaturene automatisk oppdateres så hyppig som vi måtte ønske.

Det faktum at så mange leverandører har valgt relativt like tekniske løsninger for ekstern tilgang til sikrede meldinger, er positivt: Vi nærmer oss en konsensus for hvordan utfordringen må takles. Samtidig er løsningene proprietære og fullstendig inkompatible, hvilket betyr at brukere som stadig blir 'utsatt for' sikrede meldinger, må forholde seg til en rekke ulike Web-mail grensesnitt for å få tilgang til dem. I lengden er dette uholdbart, og løsningen må bli en standardisert protokoll med tilhørende standardmekanismer for aksess og autentisering av brukeren. En slik standard er ikke innen rekkevidde. ■

Velkommen til Mellvik-Web!

Referanser, kommentarer og pekere til utfyllende materiale i forbindelse med artikler i Mellvik-Rapporten, er Web-tjenestens hovedoppgave. Den tekst-baserte søkemotoren gjør det lett å finne frem til artikler og referanser basert på uttrykk eller termer. Videre gir Web-tjenesten anledning til å sende kommentarer, forslag og andre tilbakemeldinger, samt å bestille spesialrapporter eller nye abonnemeter. Sist, men ikke minst oppdateres innholdsoversikten regelmessig med titler og temaer for artikler i fremtidige utgaver!

Referansesiden for herværende utgave finner du på Mellvik-Rapportens forside: <www.mellvik.no/MR/MR> (legg merke til at store og små bokstaver er signifikante) – eller direkte på forsiden under 'MR Referanser'.

Følg med, og la oss få høre dine meninger!

www.mellvik.no

Web-biblioteket: Les Mellvik-Rapporten nr. 1 til og med 68 ON-LINE på www.mellvik.no!